

RYTIER

Vypracovali:

Gabriela Sojková, Denisa Kuníková, Simona Tóthová, Paulína Vaváková 1. C

Pieseň o rytierovi Rolandovi

Kráľ teda zavelil na odchod domov. Keď sa dali Francúzi na pochod domov, kráľ sa pýtal koho má dať veliť zadnému voju. Ganelon už nato čakal a navrhol Rolanda. Tak teda zostal Roland a jeho priateľ Olivier spolu s dvanásťtisíc ďalšími rytiermi v zadnom voji.

Medzitým v Zaragoze zhromaždil Marsil vyše štyristotisícovú armádu a išiel s ňou proti Francúzom. Keď v zadnom voji Francúzi zbadali, že na nich ide veľká presila, hneď im bolo jasné, že ich Ganelon zradil. Olivier viackrát radil Rolandovi aby radšej zatrúbil na jeho roh Olifant, aby to kráľ začul a prišiel im na pomoc s armádou. Roland však kvôli hanbe nechcel v žiadnom prípade zatrúbiť. Veril, že Saracénov porazia.

Strhla sa bitka. Roland a Olivier popri boji, neustále povzbudzujú svojich do boja. Do boja prichádza sám Marsil. Keď Marsil vidí, že jeho predvoj už nevládze, tak ženie hlavný voj dopredu a dochádza k novej zrážke. Francúzi takto spoľahlivo odrazili štyri nápery ale piaty už prežilo iba šesťdesiat rytierov. Keď to videl Roland, šiel Olivierovi povedať, že zatrúbi na Olifant. Olivier sa vtedy s Rolandom pohádal, vyčítal mu najmä neposlúchnutie jeho rady na začiatku. No Roland napokon z celej sily vytruboval na Olifant. Keď to kráľ Karol začul Rolandov roh, hneď mu bolo jasné, že zadný voj bojuje. No Ganelon zahováral, vysvetľoval kráľovi, že Roland pre svoju pýchu by ani v najväčšom nebezpečenstve nezatrúbil na roh, a pripomína mu ako neraz vytruboval na roh aj kvôli vyplašenému zajacovi aby pobavil svojich priateľov. No počuli, že Roland trúbi dlho a z celej sily. Preto Karol, povzbudený rytiermi prikázal zviazať a strážiť Ganelona ako zradcu, dal zatrúbiť na odpoveď a s vojskom sa ponáhlal na pomoc.

Roland s Olivierom sa zmierili a zase sa pustili do boja. Sám Marsil sa dostal až k Rolandovi s ktorým sa pustil do boja. Roland v boji Marsilovi odťal pravé zápästie. Keď to videli Saracéni, veľmi sa naľakali – stotisíc sa ich dalo na útek. Napriek tomu ich ostalo ešte veľa. Francúzi už boli na hraniciach svojich síl no napriek tomu bojovali udatne, že Saracéni sa báli prísť blízko k Francúzom a tak ich obkľúčili a valili na nich šípi a kopije. No už bolo počuť z diaľky trúby. Hneď všetkým bolo jasné, že kráľ Karol sa vracia. Saracéni videli, že Rolanda už nepremôžu tak naňho vystrelili šípi, vrhli kópie a oštepky a dali sa na útek. Rolandovi polámalo štít aj kôň pod ním klesol. Už mal dosť a omdlel. Neskôr však sa prebral keď mu z ruky vyberal meč jeden Saracénsky vojak, nabral silu a ovalil ho rohom, no uvedomil si, že jeho vzácny meč Durandal a roh Olifant sa nemôžu dostať do rúk nepriateľa. Preto sa pokúšal Durandala zničiť búšením do skaly, no meč nezničil. Roland ucíti, že ho už opúšťajú posledné sily a umiera na bojisku ale ako víťaz, nie porazený.

Prichádza kráľ s armádou na bojisko, zúfalý vidí, že už je neskoro, nevidí živého Francúza, iba kúdol prachu po nepriateľovi, začne ho prenasledovať, iba štyroch vojakov dá strážiť telá. Ženie nepriateľov až k rieke Ebro, kde sa prenasledovaní Saracéni utopia pod ťarchou brnenia. Potom na noc sa Francúzi pred riekou utáborili.

Zatiaľ zranený, vyčerpaný Marsil s trochou vojska dorazil do Zaragozy. Netušil, že práve v tú noc už boli na pobreží Španielska posily o ktoré pred rokom

žiadal svojho cisára Baliganta z Babylonu. Tú správu mu však odovzdali poslovia, ktorým chytro povedal aby cisár zaútočil na Karola ktorý sa utáboril na pobreží rieky Erbo. Poslovia rýchlo cválali k cisárovi a ten neváhal a šiel pomstiť Marsila. Karol však po krátkom odpočinku s armádou ide späť na bojisko hľadať svojich najvernejších rytierov, nájde aj Rolanda a zaplače si nad ním. Poslovia mu oznámia, že cisár Baligant prišiel s velikánskym vojskom.

Hneď Karol zoradil šíky vo svojej armáde a vyrazil oproti Baligantovi. Karolovu armádu v počte o veľa prevyšovala Baliganova. Strhol sa boj, strašnejší ako predošlý. Karol aj Baligant neprestajne povzbudzujú svojich do boja. Sami sa prebili k sebe a bojovali. Po dlhom boji na koni a neskôr aj bez neho, Karol zabil Baliganta a Baligantove vojsko začalo utekať. Karol so svojou armádou ich vytrvale naháňal až po Zaragozu. Vtrhol do mesta. Marsil od žiaľu a jedu umiera, jeho manželka Karolovi vydala všetky veže – desať veľkých a päťdesiat malých, bez boja. Karol nechal v Zaragoze tisíc rytierov a išiel domov. Doma dal pozvolávať sudcov z ďalekých krajov a šiel súdiť Ganelona. Súd Ganelona odsúdil ako zradcu a na lúke za mestom ho roztrhali štyri kone.

Postava - rytiera Rolanda sa stala ideálnym hrdinom stredovekých čias z dôvodu veľkej odhodlanosti bojovať za svojho kráľa, za spravodlivosť a za svoju ríšu a mal vybranú pani svojho srdca.

Kto je v skutočnosti bratislavský Roland?

Kamenná renesančná fontána so stredovým pilierom na ktorom stojí postava stredovekého rytiera v brnení. Socha vraj znázorňuje legendárneho ochrancu mestských práv Rolanda. Ale tak to nie je. Namiesto tradičného Rolanda, ktorý sa ako symbol mestských slobôd a výsad vo výtvarnom umení objavuje od stredoveku, sa tu ako kresťanský rytier a ochranca dal stvárniť samotný Maximilián II.

Pri korunovácií Maximiliana II. boli v Bratislave veľké oslavy spojené s rytierskymi súbojmi, pri ktorých vznikol požiar a zničil veľmi veľa domov. Kráľ Maximilian II. finančne pomohol na výstavbu veľkého zdroju vody. Obyvatelia mu ako vďaka nechali postaviť jeho sochu rytiera, ktorá bola najskôr farebná, ale potom farba postupne zmizla.

No po skončení prvej svetovej vojny a po pripojení Bratislavy k Československej republike, nastalo obdobie ničenia pamiatok pripomínajúcich bývalú Rakusko-Uhorsku monarchiu. Na hlavnom námestí, ktoré premenovali na Masarykovo už nesmela stáť fontána s kráľom Maximiliánom II. Našťastie, niekoho napadlo, vyhlásiť ho za rytiera Rolanda. Uhorský znak na štíte, o ktorý sa kráľ opiera, zamazali omietkou, a na štíte vymodelovali znak mesta.

Uctievanie Rolanda však nikdy nebolo rozšírené na východ od Prahy, takže socha v Prešporku, ako sa hovorilo Bratislave, nikdy nemohla byť Roland.

Povešť o bratislavskej fontáne

Jedna z legiend o fontáne hovorí, že na prelome rokov sa socha rytiera otočí, mečom pozdraví každú zo svetových strán a vzdá tak poctu radným pánom, ktorí zahynuli pri obrane mesta. Dalšia legenda tvrdí, že na Veľký piatok sa rytier otočí okolo svojej osi a mávne čarovným mečom Durandalom na každú svetovú stranu na dôkaz, že mesto je pod jeho ochranou. Avšak vidieť to môžu iba rodení Bratislavčania, aj to iba tí, ktorí majú dobré a odvážne srdce a nikdy nikomu neublížili.

Kde všade sa nachádza zobrazenie Rolanda a prečo?

Socha rytiera Rolanda sa nachádza v:

Brémach (Nemecko)

Dubrovniku (Chorvátsko)

Bardejove (Slovensko)

www.shutterstock.com - 77145421

Bratislava (Slovensko)

Riga (Lotyšsko)

Sochu rytiera Rolanda umiestňovali na hlavné námestia pretože bol symbolom čestného a neúplného bojovníka, chránil chorých, slabých, deti a ženy pred protivenstvom a nebezpečenstvom. Predstavuje ideálneho občana.

Nemecké mestá si jeho sochu stavali najmä na námestiach a trhoviskách. Bol znakom mestskej obchodnej a colnej právomoci. Každý večer hrával na svojom rohu Olifante melódie, pri ktorých deti dobre zaspávali. Keď sa vrátil do svojho rodného mesta, deti bez uspávanky plakali, preto prikázal Riehtar postaviť Rolandovu sochu. Deti majú dodnes pekné sny a dobre zaspávajú.

Kráľ Artuš a Sv. rytier Juraj **A čo majú spoločné s Rolandom?**

Kráľ Artuš sa narodil ako nemanželský syn. Na svet prišiel podvodom a klamom. Vyrastal pod dohľadom Merlina. Objavil sa kameň so zabodnutým mečom a nápisom: "Kto tento meč vytiahne, bude kráľom Anglicka podľa práva i rodom." Nikto to nedokázal, až k meču prišiel dvadsaťročný Artuš a vytiahol ho. Merlin, čarodejník, ktorý videl budúcnosť Artuša varoval, aby si nevzal Guinevru za ženu, pretože zničí kráľovstvo. Artuš ho nepočúvol a Merlin odišiel.

Artuš vytvoril spoločenstvo rytierov s názvom „Rytieri okrúhleho stola“. Jeho najlepší priateľ sir Lancelot utiekol s jeho ženou. Kráľ aj Lancelot sa dohodli, že sa Guinevra môže vrátiť na Kamelot a tam počkať ako dopadne bitka. Mordred zatiaľ ovládol Kamelot a Artuš poslal vojsko proti Mordredovi.

Pred bitkou sa stretli a dohodli, že vojna začne vtedy, keby niekto z vyjednávateľov vytasil meč. Na lúke, kde rokovali sa objavila zmija a jeden rytierov jej mečom uťal hlavu. Tým dal nevedomky povel k bitke, v ktorej zahynuli prakticky všetci hrdinovia. Merlinova veštba sa tak naplnila.

Sv. rytier Juraj bol už od detstva vychovávaný po kresťansky. Narodil sa v roku 280. Zobrazuje sa ako mladý a krásny bojovník v rytierskom pancieri, ako sedí na koni a doráža na draka, ktorý sa zvíja pod koňom. Drak predstavuje diabla, ktorý robí zle a duchovne požiera ľudí. Sv. Juraj proti nemu odvážne bojoval a v boji s ním položil aj svoj život.

Rímsky cisár Dioklecián dvadsať rokov prenasledoval kresťanov. Juraj bránil vieru. Cisár ho zajal do väzenia ,nechal ho mučiť, priviazaného na koleso a potom ho hodili do rozpáleného vápna. Nakoniec ho nechal stať.

Stalo sa to okolo roku 303-305 v meste Lidda (Izrael). Úcta k Jurajovi sa veľmi rýchlo šírila, neskôr bolo postavených po celom svete množstvo chrámov, zasvätených práve jemu.

Kráľ Artuš je popisovaný ako ideál kráľovského majestátu v čase vojen aj v mierovej dobe. Vyslúžil si rytierske ostrohy i meč, aby chránil slabých proti mocným a chudobných proti boháčom. Rytier Roland bol tiež symbolom ideálu, ale ideálu dobrého občana. Tiež chránil slabých a chudobných. Sv. Juraj chránil kresťanov. Bol uctievaný aj ako patrón roľníkov, baníkov, sedlárov, kováčov, debnárov, artistov, koni a dobytky, pocestných, chovancov v ústavoch, zajatcov, vojakov, jazdcov, v bojoch všetkého druhu, proti vojnovému nebezpečenstvu, proti pokušeniam.

Aký by bol rytier Roland podľa mňa v dnešnej dobe?

Učila som sa o rytierovi Rolandovi. V stredoveku stelesňoval ideálneho občana. Bojoval za vlasť, bol obetavý, čestný a oddaný kráľovi. Ale predsa len už nie sme v stredoveku a časy sa zmenili.

Takže ako by vyzeral ideálny občan dnes? Koho by ctil a ochraňoval? Podľa mňa by výzorom nijako nevynikal. Bol by to chlap vysoký okolo 180 cm, vyšportovanej postavy. Mal by modré oči a bol by holohlavý. Peňazí by mal dosť, ale nedával by to najavo, pôsobil by veľmi skromne. Najdôležitejšia by bola pre neho rodina a venoval by jej toľko času, koľko by sa dalo.

Ctil by si ľudí, ktorí vo svojom živote bojujú za svoje šťastie, za spokojný život. Určite by pre neho mali takíto ľudia väčší význam, keď sú pracovití a sú na čestnej ceste. Naopak, opovrhoval by podvodníkmi, zločincami a všetkými nečestnými. Bojoval by za spravodlivosť. Vždy by mu viac záležalo na druhých ľuďoch ako na sebe. Keby sa dalo, vždy by im pomohol. Toto by mali s rytierom Rolandom spoločné. Roland pomáhal bojkovaním, ale v dnešnej dobe sa už nebojuje mečmi, pomáhal by inak. Či už finančne, dal by im nejakú radu alebo by ich jednoducho vypočul. Keby videl šťastných druhých ľudí, bol by šťastný aj on.

Myslím, že povahovo a skoro aj výzorovo by som ho mohla prirovnať k zosnulému Pavlovi Demitrovi. On žil pre svoju rodinu, pomáhal slabším, chudobnejším, zdravým, chorým, ale aj svojim spoluhráčom na ľade, bol tímový a férový. Ľudia si ho vážili a vážia si ho dodnes. Pre ľudí veľmi veľa znamenal, pre mňa tiež a to som ho nemusela poznať ani osobne. A presne takto si predstavujem dnešného Rolanda. Aby si ho ľudia vážili, aby pre nich niečo znamenal, obdivovali ho, verili mu, brali si z neho príklad, ctili by si ho a on by to nezneužíval.

Organizácie zaoberajúce sa problémami občanov:

- 2.) http://eporadna.blogspot.sk/2010/12/problemy-obcanov-so-zp_21.html
 - online E- poradňa: ľudia so zdravotným postihnutím môžu písať o svojich problémoch online a dostávajú odpoveď priamo od E-poradcov,
 - tiež sa k problému môže zapojiť hocikto a tak vznikne zaujímavá diskusia, kde si ľudia navzájom radi a pomáhajú si
- 1.) Barlička- poskytovanie zdravotnej a sociálnej starostlivosti pre občanov s telesným postihnutím, mentálnym postihnutím a občanov s Alzheimerovým ochorením

ZDROJE

http://www.soupotr.sk/texty/skola/casopis/marec_10/bratislava_fontana.html
http://www.bratislavskenoviny.sk/najnovsie-spravy-z-bratislavy/pamatnici-historie/nie-je-to-rytier-roland-ale-kral-maximilian.html?page_id=4536

<http://www.abicko.cz/clanek/precti-si-zabava/10625/pravda-o-krali-artusovi-o-kulatem-stolu-legendy-lzou.html>

<http://www.frantiskani.sk/kazatel/svati/0424.htm>

<http://www.zivotopisysvatych.sk/juraj/>

<http://referaty.atlas.sk/vseobecne-humanitne/nabozenstvo/1794/svaty-juraj-zivotopis>

<http://www.barlicka.sk/index.html>

http://eporadna.blogspot.sk/2010/12/problemy-obcanov-so-zp_21.html